

احسان زیورعالم

احسان زیورعالم نویسنده و منتقد ادبی، متولد ۱۳۶۵ در شیراز و دارای مدرک کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از دانشگاه هنر تهران است. او علاوه بر تألیف و پژوهش در حوزه ادبیات نمایشی به ترجمه نیز مشغول است. از این میان می توان به ترجمه کتاب زندگی من نوشته استیون هاوکینگ اشاره کرد. از این مترجم در نشر بیدگل نمایشنامه هملت داگ، مکبث کاهوت منتشر شده است.

جست و جوی واژه خودکشی (Suicide) چه در فارسی و چه در زبان های منشعب از لاتین شگفتی های زیادی به همراه دارد. برای مثال، واژه خودکشی در فارسی عمر طولانی ندارد با آنکه خودکشی به عنوان پدیده ای انسانی قدمتی تاریخی دارد. با نگاهی به ادبیات فارسی به مثابه دریچه ای برای یافتن ردپای پدیده ها در گذشته، هر چند مرگ حضور پررنگی دارد، اما خودکشی همچون خود واژه بدیع و شاید منتسب به جهان مدرن ایرانی باشد، جایی که صادق هدایت یحتمل پرچمدارش می شود؛ اما چنین نیست. در مقاله ای با عنوان «طبقه بندی و تحلیل بن مایه مرگ عشاق در منظومه های عاشقانه فارسی»، نویسندگان با بررسی ۷۰ منظومه دریافته اند در ۲۰ مورد عشاق در مسیر عشق ورزی دست به خودکشی می زنند؛ البته آنان بر این مسئله نیز دست می گذارند که بخش مهمی از این خودکشی ها در منظومه های متأثر از فرهنگ و ادبیات هندوستان است.

اگر دنیای درام فارسی را برای یافتن ردپای خودکشی جست و جو کنید به یکی از نخستین نمایشنامه های فارسی برمی خورید: «آقا هاشم خلخالی»، از میرزا آقا تبریزی، نخستین درام نویسی فارسی. تبریزی در این اثر روایتی از عشق ورزی هاشم و سارا را روایت می کند که با موانع بسیاری روبه رو می شوند تا آنکه سارا تصمیم می گیرد دست به خودکشی بزند. شیوه خودکشی او جالب توجه است. او پس از آنکه درمی یابد عاشقش کتک خورده است، از زیر وسایل خانه مقداری تریاک پیدا می کند و آن را می بلعد. او در حال احتضار به فکر عاشق خویش است و می گوید «نگذارید هاشم را ذیت کنند». البته مرگ بر او مستولی نمی شود تا عاشق و معشوق به یکدیگر برسند. این یک قطعه فراموش شده است از دوران پیشامشروطه.

+

اعاده حیثیت از دست رفته

بی شک هرگاه حرف از درام و ادبیات دراماتیک به میان می آید باید سفری سه هزار ساله به یونان داشت، جایی که خورشید نگاشتن درام در آن طلوع کرده است و سنگ محک ما برای هر قیاس دراماتیکی است؛ جایی که متأسفانه کمدی های به جامانده اش اندک است و تراژدی هایش

مرگ رومئو و ژولیت

Frederick Leighton's "The Reconciliation of the Montagues and Capulets over the Dead Bodies of Romeo and Juliet," 1855